

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.187/2019/14.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2019. év november 12. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2019. április 9. napján kihirdetett 16.B.813/2017/89. számú ítéletét az I. rendű vádlott tekintetében megváltoztatja.

Az I. rendű vádlottal - az emberölés tekintetében, mint visszaesővel - szemben a kiszabott szabadságvesztés büntetést 18 (tizennyolc) évre enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű és a II. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt is beszámítja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék a 2019. év április hó 9. napján kihirdetett 16.B.813/2017/89. számú ítéletében bűnösnek mondta ki az I. rendű vádlottat emberölés büntetében [Btk. 160. § (1) bekezdés és (2) bekezdés d) pont], kifosztás büntetében [Btk. 366.§ (1) bekezdés b) pont], valamint jármű önkényes elvétele büntetében [Btk. 380. § (1) bekezdés I, fordulat], amiért őt halmazati büntetésül - mint különös visszaesőt - 22 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, amelyből a vádlott legkorábban a büntetés háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az elsőfokú bíróság a az I. rendű vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította.

A törvényszék a II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki bűnpártolás büntetében [Btk. 282. § (1) bekezdés a) és b) pontjai és (3) bekezdés b) pont I. fordulat], amiért őt I év 8 hónap szabadságvesztésre és 300 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, a pénzbüntetés I napi tételének összegét 1000.- forintban határozta meg. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a II. rendű vádlott esetében a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, amelyből a vádlott - a szabadságvesztés végrehajtása esetén - a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra legkorábban. Rendelkezett továbbá az elsőfokú bíróság a II. rendű vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról a kiszabott szabadságvesztésbe, abban az esetben, amennyiben a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelésére sor kerül.

A törvényszék az I. rendű vádlottat kötelezte kártérítés megfizetésére T.E. magánfél számára, továbbá rendelkezett az eljárás során lefoglalt tárgyak további sorsáról akként, hogy azok lefoglalását megszüntette és a jogosultaknak kiadta, míg az értéktelenek megsemmisítése iránt intézkedett. A bűnödnek kimondott vádlottakat külön-külön felmerülése arányában kötelezte a bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű vádlott és védője a bűnösség megállapítása miatt, felmentés érdekében, míg a II. rendű vádlott védője a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2019. év július hó 10. napján kelt BF.514/2017/11. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Jogi álláspontja szerint az elsőfokon eljáró törvényszék az ügy tárgyalása során a perrendi szabályokat megtartotta. Az I. rendű vádlottat érintő tényállást megfelelő körben, kellő alapossággal felderítette. A bizonyítékokat összegyűjtötte, irathűen bemutatta, okszerűen értékelte és erről a tevékenységéről kellő részletességgel számot adott. Az I. vádlott és védője által előterjesztett felmentést célzó fellebbezést a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét támadónak tartotta, amely, mint ilyen - a tényálláshoz kötöttség folytán - nem vezethet eredményre.

Összességében a fellebbviteli főügyészség arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból okszerűen következtetett a terheltek bűnösségére és a terhükre megállapított bűncselekményeket is törvényesen minősítette. A hiánytalanul számba vett és kellő súllyal értékelt bűnösségi körülmények figyelembevételével kiszabott büntetés mindkét vádlott esetében megfelelő, azok enyhítésére okot nem látott, ezért mindkét vádlott esetében az elsőfokú bíróság ítéletének helyben hagyását indítványozta.

A vádlottak védői a fellebbezéseiket írásban is részletesen megindokolták.

Az I. rendű vádlott védője jogorvoslati nyilatkozatának írásbeli indokolásában kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján téves következtetést vont le védenccé büntetőjogi felelősségének megállapításakor. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság ténymegállapításaiban számtalan bizonytalan, kellően fel nem derített elem van, mert a törvényszék nem tudta megállapítani, hogy a sértett a vádbeli események napján milyen célól hívta fel a nem tudta megállapítani, hogy pontosan mikor találkoztak, és azt sem rögzítette, hogy a vádlott miért támadt a sértettre és a szúrások sorrendje sem volt tisztázható.

Hangsúlyozta, hogy a konkrét ölési cselekménynek közvetlen szemtanúja nem volt, az elsőfokú bíróságnak nem állt rendelkezésére a vádlottat terhelő közvetlen bizonyíték, ezért a törvényszék az egyéb bizonyítékok elemzése alapján jutott arra a következtetésre, hogy a bűncselekményt az I. rendű vádlott követte el. A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában részletesen bemutatta és elemezte az ügyben kihallgatott tanúk vallomásait, a szakértők megállapításait, amelynek eredményeként annak a jogi meggyőződésének adott hangot - ellentétben a törvényszék ténymegállapításaival -, hogy kétséget kizáróan nem bizonyítható, hogy a sértettet az I. rendű vádlott ölte meg. Ugyanakkor a védő maga sem vitatta, hogy a vádlott a helyszínen volt, és miután látta, hogy mi történt a sértettel, megpróbálta őt az autóba tenni, másoktól segítséget kért, majd amikor megérkezett a mentő, pánikba esett és elhagyta a helyszínt. A védő a tanúk vallomásainak ellentmondásosságaira hívta fel a másodfokú bíróság figyelmét és kiemelte mindazokat a bizonytalanságokat, amelyek abba az irányba hatnak, hogy a vádlott bűnössége legalábbis erősen

megkérdőjelezhető. Mindezekre tekintettel elsősorban az I. rendű vádlott felmentését szorgalmazta bizonyítékok hiányában. Másodlagos indítványa szerint a bűnösség megállapítása esetén a különös kegyetlenséggel történő elkövetés az irányadó tényállás mellett nem állapítható meg, hiszen hiányoznak mind az alanyi, mind pedig a tárgyi oldalon azok az ismérvek, amelyek e minősítő körülményhez elengedhetetlenül szükségesek. Az enyhébb minősítésre tekintettel a védő indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a kiszabott szabadságvesztés tartamát enyhítse.

A II. rendű vádlott meghatalmazott védője kizárólag a büntetés enyhítése érdekében bejelentett fellebbezését részletesen megindokolta írásban is. Ebben kitért arra, hogy az elsőfokú bíróság által felsorolt enyhítő körülményeket szükséges kiegészíteni azzal, hogy a II. rendű vádlott egészségi állapota is enyhítő körülmény, tekintettel arra, hogy szívritmus-zavarban szenved. Hangsúlyozta, hogy a törvényszék is úgy ítélte meg, hogy az enyhítő körülmények jelentős túlsúlyban vannak, míg súlyosító körülményként egyedül azt értékelte, hogy a bűncselekmény többszörösen minősül. A II. rendű vádlottal szemben alkalmazott pénzbüntetés vonatkozásában kifejtette, hogy az a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés mellett eltúlzott joghátrány, ami túlmutat a büntetés célján, különös tekintettel arra, hogy ilyen tartalmú indítványt sem a vádirat, sem pedig az ügyészi perbeszéd nem tartalmazott. A védő a II. rendű vádlott rendezett egzisztenciális helyzetére és büntetett előéletére figyelemmel azt szorgalmazta, hogy a másodfokú bíróság a kiszabott büntetést enyhítse és lehetőség szerint részesítse a terheltet előzetes mentesítésben is.

A Fővárosi Ítéletábró a fellebbezések elbírálására az ügyészi indítványban foglaltaktól eltérően az ügyben nyilvános ülést tartott a Be. 598. § (5) bekezdésre figyelemmel az 599. § (1) bekezdése értelmében, mert az I. rendű vádlott kérte az ügy nyilvános ülésén történő elbírálását.

A másodfokú bíróság nyilvános ülésén az I. rendű vádlott a személyi körülményei vonatkozásában úgy nyilatkozott, hogy letartóztatása előtt autófénycsőként dolgozott, amelyből havonta mintegy 200-300.000.- forint jövedelemre tett szert. Letartóztatása előtt élettársi kapcsolatban élt, közösen tartották el élettársa korábbi kapcsolatából származó két gyermekét. Felszólalásában hangsúlyozta, hogy a terhére rótt bűncselekményt nem követte el, ellenben ismeri a tényleges elkövetőt, azonban annak személyéről nem kíván nyilatkozni, majd csak a perújítási eljárásban. A nyilvános ülésen felmutatott egy, a X. kerületi Rendőrkapitányság által számára küldött válaszlevelet, amelyből megállapítható volt, hogy a beadványát nem bűnügyi, hanem általános számon iktatták és kezelték. Végezetül mégis megjelölt egy konkrét személyt név szerint, aki állítása szerint a bűncselekményt valójában elkövette.

Az I. rendű vádlott védője a korábban írásban előterjesztett perbeszédét ismételte meg, illetve tartotta fenn és ugyan így járt el a II. rendű vádlott védője is.

Az I. rendű vádlott az utolsó szó jogán ismételten hangsúlyozta, hogy a terhére rótt bűncselekményt nem követte el, abban semmilyen formában nem vett részt. Önként ment a rendőrségre, ahol vallomást tett, a másodfokú bírósági eljárásban megnevezte a valódi tettest, kérte a rendőrség segítségét, azonban segítséget nem kapott. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság bizonyítékok hiányában, pusztán feltételezések alapján állapította meg a bűnösségét. Mindössze a jármű önkényes elvételének büntetést követte el, mert a sértett kocsijával hajtott el a helyszínről, de a többi deliktumot nem valósította meg.

A védelmi fellebbezések közül a másodfokú bíróság csak az I. rendű vádlott és védője fellebbezését tartotta alaposnak, de kizárólag az enyhítést célzó részében.

A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárás előkészítése során megállapította, hogy a felülbírálat a bejelentett fellebbezések tartalmára tekintettel az I. rendű vádlott vonatkozásában a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésében írtakra tekintettel teljes körű. A Be. 590. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

A fenti törvényhely (2) bekezdése szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását a bíróság arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

A II. rendű vádlott tekintetében a másodfokú bíróság álláspontja szerint a felülbírálat korlátozott, mert a Be. 590. § (3) bekezdése értelmében, ha a fellebbezést kizárólag az 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján jelentették be, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését, illetve részét bírálja felül. Tekintettel arra, hogy a II. rendű vádlott és védője kizárólag a büntetés enyhítése érdekében jelentettek be fellebbezést, ezért a másodfokú bíróság a korlátozott felülbírálat keretein belül vizsgálta az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetést, így a II. rendű vádlott esetében az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottsága a törvényi tiltó rendelkezés értelmében értelemszerűen nem is képezhetette vizsgálat tárgyát.

A törvényszék ítéletének felülbírálata során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul megtartotta. Gondos bizonyítást folytatott le az ügyben a vádlottak meghallgatását követően az eseményekről információkkal bíró tanúkat kivétel nélkül meghallgatta, értékelte az okirati bizonyítékokat, a híváslistákat és a rendelkezésére álló valamennyi bizonyítékot. Ezeket egyenként és összességükben is megvizsgálta, értékelte, majd ennek eredményeként mérlegeléssel állapította meg a történeti tényállást. Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában részletesen számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat miért fogadott el, míg másokat éppen ellenkezőleg, miért vetett el. Az e körben adott indokolása megfelelt a logikai szabályoknak és a másodfokú bíróság számára is meggyőző volt. Értékelési körébe vonta a törvényszék az általa kirendelt ékszerszakértő által készített véleményt és nem utolsósorban az utcai térfigyelő kamerák felvételeit is. Mindezek alapján alapvetően helyes tényállást állapított meg, amely kisebb részben kiegészítésre, illetve pontosításra szorul a következőkben írtakra tekintettel.

Az elsőfokú bíróság ítéletéről megállapítható, hogy a törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének döntő mértékben eleget tett, feltárta és értékelte mindazokat a bizonyítékokat, amelyek a bűncselekmény megítélése szempontjából relevanciával bírtak. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan, mert a törvényszék a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a tényállást hiányosan állapította meg. E részbeni megalapozatlansági okot a másodfokú bíróság az eljárásában kiküszöbölte a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjának felhívásával akként, hogy a tényállást kiegészítette az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő

ügyiratok tartalma alapján. A részbeni megalapozatlanság kiküszöbölését követően az elsőfokú bíróság ítélete immár hiánytalanná és felülbírálatra alkalmassá vált.

A másodfokú nyilvános ülésen elhangzottak szerint az I. rendű vádlott személyi körülményei azzal egészítendő ki, hogy a terhelt a bűncselekmény elkövetését megelőzően Kovács Ferenc autószerelő műhelyében dolgozott autófényezőként, amelyből havonta mintegy 200-300.000 forint jövedelemre tett szert (a vádlott nyilatkozata a személyi körülményeivel kapcsolatban a 2019. év október hó 15. napján tartott nyilvános ülésen elhangzottak alapján, 12. alszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal).

Az I. rendű vádlott bűnügyi előéletét illetően ugyancsak pontosításra szorul az elsőfokú bíróság ítélete. A törvényszék az ítélete 4. oldalán feltüntette a vádlott korábbi büntetését, amelyről azt állapította meg, hogy a vádlott a vele szemben kiszabott szabadságvesztésből a 2012. év december hó 20. napján került feltételes szabadságra, mely feltételes szabadsága 2013. év december hó 19. napján járt le. E körben az elsőfokú bíróság ekkor figyelmen kívül hagyta a Btk. 39. § (2) bekezdésében rögzített rendelkezést, amely szerint, ha a szabadságvesztés hátralevő része egy évnél rövidebb, és a végrehajtását nem rendelték el, a büntetést - a feltételes szabadság letelte után - a hátralevő rész utolsó napjával kell kitöltöttnek tekinteni.

Az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos megállapítása ezért annyiban pontosítandó, a feltételes szabadság tartama eredményesen letelt, így a másodfokú eljárásban beszerzett új erkölcsi bizonyítvány szerint 2013. év február hó 18. napja volt a büntetés kitöltésének napja.

A másodfokú bíróság a nyilvános ülésre felkészülés során maga is megtekintette a bűncselekmény helyszínén a térfigyelő kamerák által rögzített felvételeket. Ennek alapján alapvetően helyesnek ítélte meg az elsőfokú bíróság e tárgykörben tett megállapításait, azonban a történeti tényállást éppen a felvételeken látható események alapján - éppen a felvételeken látható események alapján - azzal szükséges kiegészíteni, hogy az eseményeket követően a vádlott a bűncselekmény helyszínén hagyta a sértettet.

A fentiek rögzítése a felvételek alapján kétséget kizáróan megállapítható, amelynek többek között azért is jelentősége van, mert abból következtetések vonhatók a vádlott magatartásának motívumára is.

E kiegészítésekkel az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás hiánytalanná és felülbírálatra alkalmassá vált, így az a másodfokú eljárásban is Irányadó volt. Az elsőfokú bíróság részletesen megindokolta, hogy az I. rendű vádlott védekezését miért fogadta el. Fővárosi Törvényszék az igen alapos és széles körben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként tételesen cáfolta az I. rendű vádlott védekezését és abbéli nyilatkozatát, hogy a bűncselekményt nem ő követte el. Kiemelendő, hogy a bűncselekmény helyszínén való jelenlétét maga az I. rendű vádlott sem vitatta az eljárás során, azonban úgy nyilatkozott, hogy ő mindössze a sértett segítségére kelt, amikor T.L. sértettet egy idegen személy bántalmazta. A térfigyelő ipari kamerák felvételei - jóllehet hangot nem rögzítettek - minden kétséget kizáróan arról tanúskodtak, hogy a vádlott által idegen személyként megjelölt elkövető nem volt a helyszínen, más idegenek pedig csak a bűncselekmény tényleges befejezése után jelentek meg ott. Mindezeket a megállapításokat lényegét tekintve az elsőfokú bíróság is helyesen rögzítette és ez alapján megalapozottan állapította meg, hogy nem foghat helyt

az a vádlotti védekezés, amely szerint a bűncselekményt egy harmadik személy követte el. A felvételeken az is látható, hogy a vádlott és a sértett között történő események egy viszonylag már késői részét észlelő kívülálló a látottakon megrémültek és az autójukba visszaülve elhagyták a helyszínt. Hasonló tartalmú vallomásokat tettek az elsőfokú eljárásban és a nyomozás során L.M., P.G., P.-né T.R., P.N. és V.T. tanúk is. E tanúk nyilatkozatai minden tekintetben összhangban voltak a térfigyelő kamerák által rögzített felvételeken látható eseményekkel, nevezetesen, hogy a vádlott üldözte, majd bántalmazta a sértettet, a saját autójába igyekezett vonszolni a már sérült T.L.-t, végezetül pedig a sértettet magára hagyva elment a helyszínről. Mindezek alapján büntetőjogi bizonyossággal, minden kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a sértett bántalmazását kizárólag az I. rendű vádlott vitte véghez egy személyben, ennél fogva a más személy általi elkövetés és a másként történés lehetősége egyértelműen kizárható volt.

Az I. rendű vádlott védőjének az írásbeli fellebbezésében foglaltakra reagálva rögzíti az ítélőtábla, hogy a fellebbezésben foglaltak lényegét tekintve a bizonyítékok újraértékelését, felülmérlegelését tartalmazzák, amely megalapozott tényállás esetében - mint jelen esetben - az eljárásjogi törvény ide vonatkozó rendelkezése értelmében értelemszerűen nem vezethetett eredményre.

Összefoglalóan tehát azt állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság által rögzített és a fellebbviteli eljárásban is irányadó történeti tényállás alapján minden kétséget kizáróan megállapítható a vádlott büntetőjogi felelőssége. Szükséges foglalkozni az I. rendű vádlott által a másodfokú nyilvános ülésen elmondottakkal is, amelynek lényege szerint név szerint megjelölte azt a személyt, aki álláspontja szerint a deliktumot valójában elkövette. Ennek kapcsán arra hivatkozott a vádlott, hogy mindezt a nyomozás során és az elsőfokú eljárásban azért nem tárta fel, mert majd a jogerős elítélését követően azt egy perújítási eljárásban kívánja bizonyítékként megjelölni. Végezetül azért nem így járt el, mert úgy gondolta, hogy a másodfokú bíróság az állításának ellenőrzésére tárgyalásra tér át és bizonyítást vesz fel.

A Fővárosi Ítélőtábla a vádlott bizonyítási indítványát elutasította, mert az I. rendű vádlott a másodfokú bíróság nyilvános ülésén maga mutatta be azt a rendőrségi határozatot, amely az ő feljelentése alapján született. E szerint a vádlott bejelentést tett a BRFK XVIII. kerületi Rendőrkapitányságán azzal, hogy ismeri a tényleges elkövetőt. Ehhez képest a vádlott bejelentését általános számra iktatták és abban érdemi előrelépés nem történt annak ellenére sem, hogy azóta már jelentős időmúlás is bekövetkezett. E körülménynek nyilvánvalóan az az oka, hogy a nyomozó hatóság, majd az ügyészség a büntető eljárást a saját ügykörében eljárva lefolytatta, melynek eredményeként a vádlottal szemben került sor vádemelésre, később pedig első fokon a nem jogerős elítélésre is. Mindezek a tények azt támasztják alá, hogy a felmerült adatok nem utalnak más elkövető kilétére.

Az I. rendű vádlott bűncselekményeinek minősítése során szintén helyesen járt el a törvényszék, amikor az élet- és testi épség elleni bűncselekményt a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés

büntetésben állapította meg. Az elsőfokú bíróság az ítéletének jogi indokolásában felhívta a különös kegyetlenség megállapításához szükséges szempontokat tartalmazó 3/2013. BJE számú jogegységi határozatot, az abban foglalt szempontokat részletesen elemezte, majd az általánost a különösre vonatkoztatva jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott az élet elleni cselekményt különös kegyetlenséggel hajtotta végre. Az e körben tett elsőbírői megállapításokat az ítélet tábla is maradéktalanul osztotta.

Ugyancsak helyesen minősítette a Fővárosi Törvényszék a vádlott vagyon elleni bűncselekményeit, mind a kifosztás, mind a jármű önkényes elvétele büntetésben. Nem sértett eljárási szabályt az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor az utóbbi bűncselekményben is megállapította az I. rendű vádlott büntetőjogi felelősségét annak ellenére, hogy azt a vádirat nem minősítette be.

A Be. 6. § (2) bekezdése értelmében a bíróságnak a vádról döntenie kell, a vádon túl nem terjeszkedhet. A fenti törvényhely (3) bekezdése azt rögzíti, hogy a bíróság csak a megvádolt személy büntetőjogi személy felelősségéről dönthet és olyan cselekményt bírálhat el, amelyet a vád tartalmaz. A fenti rendelkezések a vádelve kereteit rögzítik, azt, hogy a bíróság vádhoz kötött, csak vád alapján járhat el, ugyanakkor a vád keretei között minden cselekményt el kell bírálnia. A vádhoz kötöttség elve az állandóan követett bírói gyakorlat szerint azt jelenti, hogy a bíróság a vád történeti tényállásában rögzített tényekhez kötött, a jogi minősítések nem kötik. A vádiratból megállapítható, hogy annak leíró, történeti tényállási része tartalmazza az I. rendű vádlottnak azt a magatartását, amely alkalmas volt a jármű önkényes elvétele büntetésének megállapítására még akkor is, ha azt az ügyész nem minősítette be. Az elsőfokú bíróság e körben szintén bizonyítást folytatott le, majd a 2019. év április hó 9. napján tartott tárgyaláson megállapította, hogy a vádlott cselekménye a vádtól eltérően minősülhet, mert az a Btk. 380. § (1) bekezdésében meghatározott jármű önkényes elvétele büntette is lehet. Az elsőfokú bíróság erre figyelemmel biztosította a vádlottnak és a védőnek a tárgyalás elnapolásának indítványozásához fűződő jogot, azonban ezzel a védelem nem élt, továbbá az ügyész nem módosította sem a történeti tényállást, sem pedig a minősítést. Ezt követően törvényesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a vádirat leíró részében szereplő tényállás alapján egy újabb vagyon elleni bűncselekményben is megállapította az I. rendű vádlott bűnfelelősségét. Összességében tehát nem tévedett a törvényszék az I. rendű vádlott bűncselekményeinek minősítése során, azonban tévedett, amikor a terheltet egységesen különös visszaesőként marasztalta el.

A terhelt erkölcsi bizonyítványából megállapítható, hogy korábban az I. rendű vádlottat vagyon elleni bűncselekmények miatt ítélték végrehajtandó szabadságvesztésre és a büntetés kitöltésétől, illetve végrehajthatóságának megszűnésétől az újabb (jelen ügyben elbírált) bűncselekményei elkövetéséig 3 év nem telt el. Erre figyelemmel az I. rendű vádlott mindhárom bűncselekményét visszaesőként valósította meg. Ugyanakkor korábban is és jelen eljárásban is marasztalták őt a bíróságok vagyon elleni bűncselekmények miatt, így tehát ezekben a bűncselekményekben -, de csak ezekben - különös visszaesőnek minősül, figyelemmel a Btk. 459. § 31. pontja a) pontjának értelmében, mely szerint különös visszaeső az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el. A fentiekből megállapítható, hogy értelemszerűen a különös visszaeső is visszaeső.

Azonban tévedett a törvényszék, amikor egységesen mint különös visszaesővel szemben szabta ki a büntetést, mert az emberölés tekintetében nem különös visszaeső a vádlott, már csak azért sem,

mert a különös visszaesőként elkövetett emberölés az emberölésnek egy minősített esete [Btk. 160. § (2) bekezdés h) pont], amely akár életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását is lehetővé teszi az elkövetővel szemben. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy megállapította, hogy az I. rendű vádlott az emberölést visszaesőként, míg a vagyoni elleni bűncselekményeket különös visszaesőként követte el.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen sorolta fel az I. rendű vádlott terhére szóló súlyosító, valamint a javára értékelendő enyhítő körülményeket, bár ez utóbbiak feltétlenül kiegészítésre szorulnak azzal a nyomatékos enyhítő körülménnyel, hogy a terhelt a bűncselekmény elkövetése után önként jelentkezett a rendőrségen. Ez a körülmény még akkor is komoly súllyal értékelendő a javára, hogy ezt követően a büntetőeljárás során a terhére rótt legsúlyosabb bűncselekményt mindvégig tagadta. A másodfokú bíróság a törvényszék által kiszabott büntetést az eset összes körülményeire figyelemmel - eltúlzottan súlyosnak értékelte, ezért az I. rendű vádlott büntetését a rendelkező részben írtak szerint 18 év szabadságvesztésre enyhítette, mert jogi álláspontja szerint az ilyen tartamú büntetés az, amely a vádlottal szemben szükséges, de egyben elegendő is a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célok maradéktalan érvényre juttatásához.

A másodfokú bíróság nem osztotta a II. rendű vádlott védőjének az enyhítésre irányuló fellebbezésében foglaltakat. Az elsőfokú bíróság által helyesen rögzített és a másodfokú eljárásban is irányadó tényállás alapján megalapozottan következtetett a törvényszék a II. rendű vádlott bűnösségére is, és törvényes keretek között szabta ki vele szemben a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést, továbbá alkalmazott 300.000 forint pénzbüntetést. A védő a büntetés enyhítését célzó fellebbezését elsősorban a vádlott egészségi állapotára alapozta, mely szerint a II. rendű vádlott szívritmus-zavarban szenved, melyről okirat dokumentáció nem áll rendelkezésre. Az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések arányban állnak a II. rendű vádlott bűnösségével, a terhelt és az elkövető társadalomra veszélyességével, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekkel, ezért a másodfokú bíróság a büntetések enyhítésére, illetve a pénzbüntetés mellőzésére nem látott lehetőséget. Szintén nem látott lehetőséget az ítélőtábla arra, hogy a II. rendű vádlottat előzetes mentesítésben részesítse.

A Btk. 102. § (1) bekezdése értelmében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a bíróság előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha arra érdemes. Az ítélőtábla a II. rendű vádlott esetében sem az általa elkövetett bűncselekmény jellegére, sem az egyéb körülményekre tekintettel nem tartotta indokoltnak az előzetes mentesítésben részesítést. E jogintézmény annak az elítéltnak a javára biztosítja lehetőségként a szóban forgó kedvezményt, aki arra érdemes. Az érdemesség elbírálása a bírói gyakorlatban meglehetősen szigorú kritériumokhoz kötött. Ilyen például a hosszú időn át kifogástalan életvezetés vagy a köz érdekében végzett munka és más hasonló szempontok, amelyek elsősorban -, de nem kizárólagosan - etikai, erkölcsi szempontokat helyeznek előtérbe. Az érdemesség mérlegelésen alapuló, meglehetősen szubjektív fogalom a büntetőjogban, azonban ez minden esetben bírói értékelés tárgyát képezi. Jelen esetben az ítélőtábla nem talált olyan körülményt, amely ténylegesen indokolná a II. rendű vádlott előzetes mentesítésben részesítését.

Az I. rendű vádlott vonatkozásában az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt a Btk. 92. § (1)-(2) bekezdéseinek felhívásával a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította.

A Fővárosi Ítéltábla az eddigiekben kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Törvényszék ítéletét a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta a Be. 606. § (1) bekezdése alapján, míg az elsőfokú bíróság ítéletének törvényes rendelkezéseit helybenhagyta a Be. 605. § (1) bekezdésében rögzítettekre tekintettel.

Budapest, 2019. év november hó 12. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

Dr. Németh Nándor s.k.
előadó bíró

. Halász Etelka s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 16.B.813/2017/89. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.187/2019/14. számú ítéletében írt változtatással a 2019. év november hó 12. napján az I. rendű és a II. rendű vádlott tekintetében jogerőre emelkedett és - a II. rendű vádlott szabadságvesztésének kivételével - végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2019. év november hó 12. napján

. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke